

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 9Cdo/147/2024                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 5114226110                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.09.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Holíč             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:5114226110.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Holíča a členov senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD., v spore žalobcov 1/ J. K.O., narodenej XX. O. XXXX, X., Z. XXXX/XX, 2/ I. G., narodeného X. O. XXXX, K. Č. XXX, 3/ O. U., narodeného XX. A. XXXX, O. XXX, 4/ O. M., narodeného XX. L. XXXX, O. XXX, 5/ O. B., narodeného XX. O. XXXX, K. Č. XXX, žalobcov 1/, 3/, 4/ a 5/ zastúpených advokátskou kanceláriou kaduc & partneri s.r.o., Trnava, Trojičné námestie 4, IČO: 50 290 762, proti žalovaným 1/ O.. C. G., narodenému XX. E. XXXX, Ž., Š. XXXX/XX, 2/ K. B., narodenému X. O. XXXX, K. Č. XX, 3/ poľovníckej organizácii Poľovnícky spolok Charubina, Malá Čierna 115, IČO: 42 345 944, 4/ obchodnej spoločnosti GOLF PARK RAJEC, a.s., Rajec, Bystrická 66, IČO: 36 425 818, zastúpeným advokátskou kanceláriou HADBÁBNY & spol., advokátska kancelária, s. r. o., Žilina, Prielohy 1012/1C, IČO: 47 249 722, o určenie neplatnosti uznesení zhromaždenia vlastníkov poľovného revíru a určenie neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/243/2014, o dovolaní žalobcov 1/, 3/, 4/ a 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. mája 2020 sp. zn. 11Co/221/2019, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaní 1/ až 4/ majú voči žalobcom 1/, 3/, 4/ a 5/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. októbra 2016 č. k. 2C/243/2014 - 414 v spojení s doplniacím rozsudkom zo 7. decembra 2017, č. k. 2C/243/2014 - 489 a opravným uznesením z 13. júna 2018 č. k. 2C/243/2014 - 534 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti uznesení prijatých na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri Grúň a určenia neplatnosti zmluvy o užívaní Poľovného revíru Grúň uzavretej žalovanými 1/ a 2/ ako splnomocnenými zástupcami vlastníkov a žalovaným 3/ ako užívateľom poľovného revíru. Žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ priznal trovy konania a trovy právneho zastúpenia v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na zákon o poľovníctve č. 274/2009 Z. z. v znení zákonov č. 72/2012 Z. z. a č. 115/2013 Z. z. a § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj

„CSP“). Dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na určení, že zmluva o užívaní poľovného revíru je neplatná. Takisto nepreukázali, že uznesenia č. 1 až 6 prijaté na zhromaždení vlastníkov konanom 1. júla 2013, sú neplatné.

1.1. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ až 5/ rozsudkom z 26. mája 2020 sp. zn. 11Co/221/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným 1/ až 4/ priznal voči žalobcom 1/ až 5/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd, hoci sa nestotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, považujúc odvolanie žalobcov za čiastočne dôvodné, konštatoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ už došlo k zaevidovaniu zmluvy podľa § 16 ods. 2 zákona o poľovníctve (zák. č. 274/2009 Z. z.; pozn.), spôsobilým prostriedkom na odstránenie neistoty vlastníka, ktorý tvrdí, že jeho právo bolo upreté, je práve žaloba o neplatnosť zmluvy. Dodal, že hoci naliehavý právny záujem na určení neplatnosti uznesení prijatých na zhromaždení vlastníkov pozemkov tvoriacich spoločný poľovný revír v zásade nie je daný, v konaní treba prejudiciálne preskúmať aj zákonnosť uznesení prijatých na zhromaždení vlastníkov, pretože vyriešenie prejudiciálnej otázky sa prejaví v rozhodnutí o platnosti, resp. neplatnosti zmluvy. Dospel preto k záveru, že čo do konštatovania nedostatku naliehavého právneho záujmu v časti konania o určenie neplatnosti zmluvy dôvody súdu prvej inštancie neobstoja a sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci.

2.2. Pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré bolo podľa odvolacieho súdu potrebné žalobu zamietnuť, odvolací súd svoje rozhodnutie založil na ustálených záveroch súdnej praxe, v zmysle ktorých stranami súdneho konania o neplatnosť právneho úkonu musia byť všetci, ktorí právny úkon uzavreli (príp. ich právni nástupcovia). Ak niektorá zo zmluvných strán nie je stranou v súdnom spore, súd musí žalobu zamietnuť pre nedostatok vecnej legítimácie. Berúc do úvahy predmet konania, stranami sporu - či už na strane žalobcov alebo žalovaných - musia byť nevyhnutne všetci vlastníci spoločného poľovného revíru, pričom je irelevantné, či sa zúčastnili hlasovania na zhromaždení vlastníkov. Poľovný revír je z hľadiska zákona o poľovníctve chápaný ako spoločná vec a vzťahujú sa naň ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) o hospodárení so spoločnou vecou (§ 139 ods. 2 OZ). Na druhej strane, vznik nájomného vzťahu, na základe ktorého nadobudne subjekt možnosť realizovať výkon práva poľovníctva zmluvou s vlastními poľovných pozemkov, je upravený osobitným predpisom - zákonom o poľovníctve (§ 5, § 11 ods. 1, 2, § 13 ods. 1). Odvolací súd vychádzal z toho, že právo hlasovať na zhromaždení majú všetci vlastníci poľovných pozemkov, a keďže prípadné určenie neplatnosti prijatého uznesenia sa prejaví v právnom postavení vlastníka, stranami sporu o určenie neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru a jej predchádzajúcich uznesení musia byť všetci vlastníci poľovných pozemkov, bez ohľadu na to, či sa zúčastnili na zhromaždení. Dodal, že aj zmluvu o postúpení užívania poľovného revíru uzatvárajú všetci vlastníci; na tom nič nemení skutočnosť, že si na zhromaždení na tento účel mohli zvoliť splnomocnencov. Stranami sporu tak musia byť všetci vlastníci poľovných pozemkov spolu s fyzickou resp. právnickou osobou, ktorej bolo zmluvou postúpené užívanie poľovného revíru, pričom ide o nerozlučné spoločenstvo v zmysle § 77 CSP. Nutnosť účasti všetkých vlastníkov vyplýva z charakteru spoločných práv a povinností, ktoré sú predmetom konania. Dodal, že na nedostatok vecnej legítimácie mal prihliadať už súd prvej inštancie.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/, 3/, 4/ a 5/ (ďalej aj „dovolateľa“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu [a rozsudok súdu prvej inštancie] zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľa namietali, že odvolací súd vyvodil odlišné právne závery než súd prvej inštancie bez toho, aby zopakoval resp. doplnil dokazovanie. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie na základe iného právneho posúdenia otázky pasívnej vecnej legítimácie než prvoinstančný súd, ktorý posudzoval otázku naliehavého právneho záujmu. Tým, že odvolací súd nečakane založil svoje rozhodnutie na iných skutkových a právnych záveroch, odňal dovolateľom ich právo namietat

správnosť právneho názoru na súde vyššej inštancie. K novým právnym záverom odvolacieho súdu žalobcovia nemali možnosť sa vyjadriť, prípadne predložiť nové dôkazy. Právny názor odvolacieho súdu považovali dovolatelia za nesprávny. Odvolaciemu súdu vytkli, že žiadnym spôsobom nezohľadnil a nevysvetlil, z akého dôvodu bolo možné analogicky aplikovať závery rozhodovacej praxe súdov týkajúcej sa problematiky neplatnosti kúpnych zmlúv, nezohľadnil špecifiká daného zmluvného typu, ani to, že zákon o poľovníctve stanovuje špecifické procesné podmienky spojené so spôsobom zastupovania spoluvlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri.

4. Žalovaní 1/ až 4/ v písomnom vyjadrení považovali dovolanie žalobcov za neprípustné. Navrhli, aby ho dovolací súd odmietol, resp. zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd uznesením z 23. augusta 2023 sp. zn. 9Cdo/211/2021 výrokom I. rozhodol o pokračovaní v konaní s právnou nástupníčkou pôvodného žalobcu 1/, výrokom II. dovolanie odmietol a výrokom III. žalovaným 1/ až 4/ priznal voči žalobcom 1/, 3/, 4/ a 5/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolací súd namietanú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto posúdil dovolanie v tejto časti ako procesne neprípustné, čo bol dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP. Dovolací súd odmietol dovolanie z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP podľa § 447 písm. f), keď dospel k záveru, že dovolatelia nevymedzili tento dovolací dôvod zákonom stanoveným spôsobom, lebo nešpecifikovali právnú otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, naopak, svoju dovoláciu argumentáciu založili na nesúlase s posúdením otázky pasívnej vecnej legitímácie odvolacím súdom a polemike s jeho závermi.

6. Na základe sťažnosti žalobcu 3/ Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom z 11. júna 2024 č. k. II. ÚS 35/2024-48 rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu z 23. augusta 2023 sp. zn. 9Cdo/211/2021 v jeho druhom výroku o odmietnutí dovolania bolo porušené základné právo sťažovateľa (žalobcu 3/) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie najvyššieho súdu v jeho II. a III. výroku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyššiemu súdu uložil povinnosť nahradiť žalobcovi 3/ trovy konania v sume 530,85 eura a zaplatiť ich právnej zástupkyňi žalobcu 3/ do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

6.1. Ústavný súd priblížil podstatu námietok sťažovateľa, ktorý tvrdil, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je arbitrárne, formalistické a neudržateľné. Sťažovateľ nesúhlasil so záverom najvyššieho súdu, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je prekvapivé. Zároveň mal za to, že z dovolania jasne vyplývala právna otázka, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú podľa dovolateľov posúdil dovolací súd nesprávne.

6.2. Pokiaľ ide o namietanú vadu zmätočnosti, ústavný súd z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nezistil žiadnu skutočnosť signalizujúcu svojvoľnosť postupu dovolacieho súdu. V časti týkajúcej sa neprípustnosti dovolania z hľadiska § 420 písm. f) CSP sa preto stotožnil so záverom dovolacieho súdu, že dovolanie bolo potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci ústavný súd uzavrel, že hoci dovolateľ vymedzil právnú otázku v zmysle § 421 ods. 1 CSP širšie, táto je v dovolaní vymedzená dostatočne. Sťažovateľ v dovolaní odvolaciemu súdu vytýkal, že svoj právny záver vyvodil výhradne z rozhodnutí týkajúcich sa sporov o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv, hoci spor sa týkal (i) neplatnosti uznesení prijatých na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri a (ii) neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru. Dovolací súd podľa sťažovateľa nezohľadnil špecifiká daného zmluvného typu vyplývajúce jednak z normatívneho zdroja, ako aj reálnej praxe. Procesná podmienka, ktorú si osvojil dovolací súd, je v praxi nemožná z dôvodu mnohosti a početnosti (spolu)vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri. Ráta s ňou aj samotný zákon o poľovníctve.

6.3. Z uvedeného dôvodu ústavný súd bez ambície odpovedať na vymedzenú právnú otázku, zdôrazniac, že najvyšší súd je nenahradiiteľným v úlohe tvorcu judikatúry, zrušil rozhodnutie najvyššieho súdu v jeho II. a III. výroku a vec mu vrátil na ďalšie konanie, aby ju meritórne prerokoval a ustálil v zmysle formulovanej právnej otázky.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/, 3/, 4/ a 5/ je síce v časti prípustné, ale vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod [§ 421 ods.1 písm. b) CSP] nedôvodné a vo zvyšnej časti je potrebné ho odmietnuť.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolatelia vyvodzovali prípustnosť podaného dovolania v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

11.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

11.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Dovolatelia prípustnosť podaného dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces opreli o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé, lebo je založené na iných skutkových a právnych záveroch ako rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných, k čomu sa žalobcovia nemali možnosť vyjadriť.

13. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

14. Predmetné ustanovenie vychádza z princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. Jeho účelom je predchádzať vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, t.j. „nečakane“ založených na iných právnych záveroch resp. iných „nových“ dôvodoch než rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak strana sporu v danej

procesnej situácii nemala možnosť namietat' ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní.

15. Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. apríla 2020 sp. zn. III. ÚS 52/2019 zverejneného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 12/2020 prekvapivosť rozhodnutia inštančne nadriadeného súdu môže spočívať v aplikácii právnej normy, ktorá dosiaľ v konaní nebola použitá sporovými stranami ani súdom, alebo v zmene právneho názoru súdu vyvolanej dôkazom vykonaným alebo skutočnosťou zistenou až v odvolacom konaní, ku ktorým sa účastník nemal možnosť vyjadriť.

16. Preskúmvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamietá (z rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. júna 2010 sp. zn. 2Cdo/205/2009, obdobne III. ÚS 191/2018). Žalobcovia mohli legitímne očakávať, že odvolací súd bude v rámci odvolacieho prieskumu posudzovať aj otázku vecnej legitímácie. Len skutočnosť, že odvolací súd dospel na základe skutočností zistených už súdom prvej inštanície k iným právnym záverom v otázke základných predpokladov úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu nedáva podklad pre záver, že jeho rozhodnutie je z tohto hľadiska pre žalobcov prekvapivé. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní v priebehu konania na súde prvej inštanície namietali nedostatok pasívnej vecnej legitímácie (č. 1. 118), pričom žalobcovia mali možnosť sa k tomuto tvrdeniu vyjadriť či predložiť dôkazy (pozri doručenky pripojené k č. 1. 124 súdneho spisu). Postupom odvolacieho súdu preto nedošlo k dovolateľmi namietanej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. S ohľadom na uvedené dovolací súd odmietol dovolanie žalobcov v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

18. Keďže konanie vadou podľa § 420 písm. f) CSP postihnuté nebolo, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska dovolateľmi namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

19. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštanície, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

21. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnú otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej, s

prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu, zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

23. Viazaný právnym názorom vysloveným v kasačnom náleze ústavného súdu dovolací súd konštatuje, že dovolatelia dostatočne vymedzili právnu otázku, či ustálená rozhodovacia prax v otázke vecnej legitímácie strán v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu je, bez ohľadu na špecifickosť tohto zmluvného typu, aplikovateľná aj na konanie o určenie neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru podľa zákona o poľovníctve, resp. konania o určenie neplatnosti uznesení zhromaždenia vlastníkov poľovného revíru.

24. Právny záver odvolacieho súdu, ktorý odôvodňoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, spočíval v skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení a vecnej legitímácie strán sporu. Hoci dovolací súd dospel k záveru, že naliehavý právny záujem žalobcov je daný, skonštatoval nedostatok aktívnej i pasívnej vecnej legitímácie, pre ktorý bolo potrebné žalobu zamietnuť. Poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax s dôrazom na hmotnoprávne postavenie vlastníkov poľovných pozemkov.

25. Predpokladom úspešnosti žaloby v spore o určenie neplatnosti právneho úkonu, ako aj v spore o určenie neplatnosti uznesení zhromaždenia vlastníkov poľovného revíru, je vecná legitímácia strán (spolu s existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení). Všeobecne súdna prax vychádza z názoru, že stranami sporu o neplatnosť právneho úkonu musia byť všetci, ktorí právny úkon urobili (resp. ich právni nástupcovia), a to buď ako žalobcovia, alebo ako žalovaní. To v prípade dvojstranného právneho úkonu, zmluvy, znamená, že ak niektorá zo zmluvných strán (resp. jej právny nástupca) nie je stranou v spore, súd musí žalobu zamietnuť pre nedostatok vecnej legitímácie (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu Československej republiky z 29. februára 1988 sp. zn. 3Cz/61/1987, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. mája 2003 sp. zn. 3Cdo/122/2002 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 30/2004, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. februára 2011 sp. zn. 3Cdo/158/2010 a z 13. mája 2014 sp. zn. 5Cdo/211/2013).

26. Nosným dôvodom pre zamietnutie žaloby bol v danom prípade záver odvolacieho súdu o nedostatku vecnej legitímácie. Vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva, ktorý reflektuje, či práve žalobca je nositeľom ním tvrdeného súkromného subjektívneho práva, a či práve ním označený žalovaný je nositeľom s týmto právom korelujúcej subjektívnej povinnosti. Otázka vecnej legitímácie, či už pasívnej alebo aktívnej, je ústredným pojmom sporového dokazovania. Následkom jej nepreukázania je zamietnutie žaloby.

27. Z hmotnoprávneho predpisu môže vyplývať situácia, keď na jednej či druhej, prípadne na oboch stranách sporu vystupuje viacero subjektov. Ide o tzv. procesné spoločenstvo.

27.1. Charakter procesného spoločenstva je determinovaný charakterom predmetu konania, teda hmotnoprávnou úpravou (pozri rozhodnutie ústavného súdu z 15. apríla 2020 sp. zn. II. ÚS 375/2019). O nerozlučné spoločenstvo ide vtedy, ak povaha predmetu sporu neumožňuje, aby bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému zo spoločníkov. O nútené procesné spoločenstvo pôjde vtedy, keď priamo zo zákona alebo z povahy veci je z hľadiska vecnej legitímácie nevyhnutné, aby v konaní vystupovalo spoločenstvo.

27.2. V prípade žaloby o neplatnosť právneho úkonu sa vyžaduje, aby na strane žalovaných ako nútené procesné spoločenstvo vystupovali všetci účastníci dotknutého právneho úkonu. Ak by žalobca namiesto núteného procesného spoločenstva žaloval len jeden subjekt, prípadne nie všetkých nútených spoločníkov, žalobu je potrebné zamietnuť pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie.

28. V danom prípade je predmetom konania žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru (§ 13 zákona o poľovníctve), ktorú uzatvárajú vlastníci poľovných pozemkov tvoriacich spoločný poľovný revír postupom v zmysle § 5 v spojení s § 11 ods. 2 zákona o poľovníctve. Vlastníci poľovných pozemkov uznaného poľovného revíru rozhodujú o využití práva poľovníctva v poľovnom revíre na zhromaždeniach vlastníkov poľovných pozemkov. V zmysle názoru odbornej literatúry

(Sarvaš, M., Lupták, M.: Zákon o poľovníctve - komentár k vybraným ustanoveniam. Bratislava : Wolters Kluwer. 2015, 388 s.), ktorý prevzal aj najvyšší súd v odôvodnení rozsudku z 25. apríla 2024 sp. zn. 5Cdo/90/2023, výsledkom zhromaždenia je určitá obdoba zmluvy o budúcej zmluve, pretože na zhromaždení sa vlastníci poľovných pozemkov dohodnú, že uznaný poľovný revír budú užívať buď samostatne (§ 12 zákona o poľovníctve), alebo jeho užívanie postúpia subjektu podľa § 13 ods. 1 rovnomeného zákona. Zhromaždenie si zvolí určitý počet splnomocnencov, ktorým určí rozsah zastupovania vlastníkov v medziach zákona o poľovníctve (§ 5 ods. 7 zákona o poľovníctve).

29. Všeobecne je potrebné vychádzať z toho, že v sporoch o určenie neplatnosti právneho úkonu nejde len o to, či konkrétny subjekt (žalobca alebo žalovaný) mohol mať podľa hmotného práva vplyv na vznik sporného právneho úkonu, ale tiež či a ako sa následné určenie neplatnosti tohto právneho úkonu premietne do jeho právnych pomerov.

30. Najvyšší súd už v rozhodnutí z 25. apríla 2024 sp. zn. 5Cdo/90/2023 vychádzajúc z hmotnoprávneho postavenia jednotlivých vlastníkov poľovných pozemkov dospel k záveru o nútenej povahe spoločenstva všetkých vlastníkov poľovných pozemkov v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o užívaní spoločného poľovného revíru. Hoci závery najvyššieho súdu boli vyslovené len ako obiter dictum, dovolací súd v danom prípade zhodne uvádza, že v spore o neplatnosť zmluvy o užívaní spoločného poľovného revíru, ako aj v spore o určenie neplatnosti uznesení zhromaždenia vlastníkov poľovného revíru, musia ako strany vystupovať všetci vlastníci pozemkov tvoriacich spoločný poľovný revír. Je tomu tak preto, že právo poľovníctva je formulované ako jednotné a rozhodovať o jeho využití resp. postúpení majú všetci vlastníci spoločného poľovného revíru. Výsledok konania o platnosť zmluvy o užívaní sa preto nutne bude dotýkať každého vlastníka poľovného pozemku.

31. Právo poľovníctva je zákonom formulované ako právo jednotné, ktoré sa z povahy veci vykonáva na území celého poľovného revíru. Ide o prirodzený dôsledok zaistenia základných životných potrieb neustále migrujúcej zveri. Najvyšší súd v rozsudku z 29. apríla 2020 sp. zn. 2Cdo/168/2019, ktorý bol publikovaný aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2020 pod č. 32, a ktorý prešiel aj testom ústavnosti (IV. ÚS 529/2020-17), dospel k záveru, že pri rozhodovaní o spoločnom výkone práva poľovníctva podľa § 12 zákona o poľovníctve, ako aj pri jeho postúpení v zmysle § 13 zákon preferuje väčšinový, nie jednomyselný názor vlastníkov spoločného poľovného revíru a minoritný vlastník/-ici nemôže uzavretie toho ktorého zmluvného typu zablokovať. Oba druhy zmlúv musia podpísať oprávnení zástupcovia, ktorých si vlastníci spoločného poľovného revíru zvolia v zmysle § 5 ods. 4 zákona o poľovníctve a ktorí následne v medziach splnomocnenia vystupujú za vlastníkov. Podmienkami zvolávania a rozhodovania zhromaždenia vlastníkov sa následne najvyšší súd bližšie zaoberal v uznesení z 25. januára 2024 sp. zn. 6Cdo/21/2022, ktoré bolo publikované aj ako judikát R 27/2024.

32. Aj podľa odbornej právnickej spisby k zákonu o poľovníctve (cit. už vyššie) je inštitút poľovného revíru právnou aplikačnou praxou správnych orgánov a konštantnou judikatúrou súdov považovaný za tzv. spoločnú vec, pri ktorej je potrebné uplatniť princíp väčšinového rozhodovania. Vlastník, resp. vlastníci postupujú právo užívania poľovného revíru k celému poľovnému revíru ako celku a užívateľ (nájomca) poľovného revíru je následne oprávnený vykonávať právo poľovníctva na všetkých pozemkoch - tieto môžu byť vo vlastníctve rôznych osôb, keďže poľovný revír môže byť tvorený pozemkami jedného alebo aj viacerých vlastníkov.

33. Berúc do úvahy, že zmluvou o užívaní poľovného revíru nie je možné postúpiť právo užívania len k časti poľovného revíru, teda len k niektorým poľovným pozemkom, vychádzajúc tiež z jednotnosti výkonu práva poľovníctva, tento právny úkon sa nepochybne týka všetkých vlastníkov poľovných pozemkov tvoriacich spoločný poľovný revír, pričom prípadné určenie jeho neplatnosti sa nesporne premietne do právnych pomerov každého z nich.

34. Sumarizujúc vyššie uvedené, v súdnom konaní o určenie (ne)platnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru, ako aj o určenie neplatnosti uznesení zhromaždenia vlastníkov poľovného revíru, musia napriek

možnej početnosti vystupovať všetci vlastníci a nie iba splnomocnenci podľa § 5 ods. 7 zákona o poľovníctve. Ich postavenie je odlišné od postavenia napr. správcu bytového domu podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ktorým zákon - na rozdiel od splnomocnencov v zmysle § 5 ods. 7 zákona o poľovníctve - priamo udelil určité oprávnenia konať v mene vlastníkov bytov a na ich účet (§ 8b). V okolnostiach posudzovanej veci odvolací súd nemal pochybnosť o tom, že v spore, či už na strane žalobcov alebo na strane žalovaných, nevystupovali všetci vlastníci pozemkov tvoriacich spoločný poľovný revír. Nemožno preto prijať iný záver než ten, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že pre rozhodnutie súdu o nedostatku vecnej legitímácie postačovalo zistenie, že stranou sporu nie je čo i len jeden spoluvlastník poľovných pozemkov.

35. Dovolací súd na podklade uvedeného konštatuje, že dovolanie síce vyvolalo procesný účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, jeho výsledok ale vedie k záveru, že dovolanie žalobcov 1/, 3/, 4/ a 5/ nie je dôvodné, lebo právne posúdenie pre vec rozhodujúcej otázky odvolacím súdom bolo správne. Keďže dovolatelia dovolaním napadli vecne správny rozsudok odvolacieho súdu, dovolací súd ich dovolanie ako nedôvodné podľa § 448 CSP zamietol.

36. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaní 1/ až 4/ boli v dovolacom konaní v celom rozsahu úspešní, dovolací súd im priznal proti žalobcom 1/, 3/, 4/ a 5 (dovolateľom) nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.